

el balancet

Siri Hustvedt

Records del futur

Traducció de Ferran Ràfols

edicions
62

Novella

SIRI HUSTVEDT

Records del futur

Traducció de Ferran Ràfols Gesa

Il·lustracions de l'autora

Edicions 62

Barcelona

Títol original: *Memories of the future*
© 2019 by Siri Hustvedt
All rights reserved

Il·lustracions d'interior de Siri Hustvedt
Il·lustració de la p. 203 de Fonds Marc Vaux © Bibliothèque Kandinsky

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor
qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació
d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei.
Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos,
www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra
(www.conlicencia.com; 917021970 / 932720447).
Tots els drets reservats.

Primera edició: maig del 2019

© de la traducció: Ferran Ràfols Gesa, 2019

© Editorial Planeta, S. A.

© d'aquesta edició: Edicions 62, s. a.
Diagonal, 662-664. 08034 Barcelona
info@edicions62.cat
www.edicions62.cat

Fotocomposició: gama, sl

DIPÒSIT LEGAL: B. 8.038-2019
ISBN: 978-84-297-7772-7

Fa anys, vaig deixar els camps plans i oberts de la Minnesota rural i me'n vaig anar a l'illa de Manhattan a trobar-hi l'heroi de la meva primera novel·la. Quan hi vaig arribar, l'agost de 1978, l'heroi en qüestió no era tant un personatge com una possibilitat rítmica, una criatura embrionària de la imaginació que sentia com una sèrie de compassos mètrics que s'acceleraven i s'alentien al ritme dels meus peus quan mirava d'orientar-me pels carrers de la ciutat. Em penso que tenia l'esperança de trobar-me en ell, de demostrar que tots dos ens mereixíem qualsevol història que ens pogués venir a trobar. A Nova York, no hi buscava ni la felicitat ni una vida còmoda. Hi buscava aventures, i sabia que per poder tornar a casa l'aventurer ha de patir, ha de superar proves incomptables, ja sigui en terra ferma o a la mar, i que sempre pot ser que els déus decideixin extingir-ne la flama. Llavors encara no sabia el que sé ara: que, mentre escrivia, també estava sent escrita. El llibre havia començat molt abans de marxar de la gran plana. El meu cervell havia redactat múltiples esborranys d'aquella narració de misteri, cosa que no vol dir que sabés com acabava. El meu heroi informe i jo ens dirigíem a un lloc que no passava de ser una ficció guspirejant: el futur.

M'havia donat exactament dotze mesos per escriure la novel·la. Si a finals de l'estiu següent el meu heroi havia mort de sobrepant o quan encara era una criatura de pit, o si resultava tan insípid que la seva existència no mereixia cap comentari, és a dir, si resultava que no era cap heroi, el deixaria córrer a ell i la novel·la i m'abocaria a l'estudi dels avantpassats del meu plançó mort (o fracassat), els habitants dels volums que omplen les ciutats fantasma que coneixem amb el nom de biblioteques. Havia acceptat una beca per estudiar literatura comparada a la Universitat de Columbia, i quan vaig demanar si podia endarrerir un any la matrícula, les autoritats invisibles em van enviar una carta farcida de circumloquis en què al final acceptaven la meva petició.

Per dos-cents deu dòlars al mes podia disposar d'una habitació fosca amb un fogonet al 309 del carrer 109 Oest, i també d'un dormitori encara més fosc, un lavabo petit amb el terra de rajoles blanques i negres i un armari amb un sostre de guix tot boterut. Era un pis ròneg en un edifici escrostonat, vell i tronat, i si jo hagués sigut un xic diferent, un pèl més rutinària i no tan llegida, aquella pintura de color verd agre i aquelles vistes a dues parets brutes de maons en la calor pudent de l'estiu m'haurien pansit a mi i les meves ambicions, però per infinitesimal que fos, el grau de diferència necessari no existia en aquell moment. La lletjor era bonica. Vaig decorar aquelles parets llogades amb frases i paràgrafs màgics triats dels molts llibres que tenia al cap.

Llenósele la fantasía de todo aquello que leía en los libros, así de encantamientos como de pendencias, batallas, desafíos, heridas, requiebros, amores, tormentas y dispa-

tes imposibles; y asentósele de tal modo en la imaginación que era verdad toda aquella máquina de aquellas soñadas invenciones que leía, que para él no había otra historia más cierta en el mundo.

En el record, aquells primers instants al primer pis que vaig tenir respuldeixen d'una manera que no té res a veure amb la claror del sol. Els il·lumina una idea. Quan vaig haver pagat la fiança i el primer mes de lloguer i vaig haver tancat la porta que em separava del conserge, el senyor Rosales, amb la samarreta xopa de suor a les aixelles, vaig fer una cabriola, una mica com si ballés la giga, i vaig aixecar els braços en senyal de triomf.

Tenia vint-i-tres anys, una llicenciatura en Filosofia i Literatura anglesa a la Facultat de Saint Magnus (una petita universitat de lletres de Minnesota, finançada amb diners d'immigrants noruecs); cinc mil dòlars al banc, una morterada que havia estalviat fent de cambrera al meu poble, Webster, l'any després de llicenciar-me, mentre encara dormia gratis a casa dels pares; una màquina d'escriure Smith Corona, una caixa d'eines, estris de cuina heretats de la mare i sis caixes de llibres. Amb uns quants llistons i un tauló de conglomerat em vaig construir un escriptori. Vaig comprar dos plats, dues tasses, dos gots, dues forquilles, dos ganivets i dues culleres, anticipant l'amant futur (o la sèrie d'amants) amb qui, després d'una nit de sexe frenètic, esmorzaria unes torrades i uns ous que, com que no tenia taula ni cadires, ens hauríem de menjar a terra.

Recordo el moment que la porta es va tancar davant la cara del senyor Rosales, i recordo l'eufòria que em va envair. Recordo les dues habitacions del pis, puc passar mentalment de l'una a l'altra. Encara veig l'espai, però si soc

sincera ja no puc descriure la configuració exacta de les esquerdes del sostre, les línies grumolloses i les ramificacions delicades que sé que hi havia, perquè recordo haver-les estudiat, i tampoc estic del tot segura de la mida de la nevera, per exemple, tot i que diria que era més aviat petita. Estic força segura que era blanca i que tenia els cantells arrodonits, no quadrats. Com més m'esforci a recordar-ho més probable serà que en pugui donar detalls, però és molt possible que siguin inventats. Per tant, no m'esplaiaré parlant de com eren les patates que vaig tenir al plat ara fa trenta-vuit anys. No us diré si eren blanques i bullides, si estaven lleugerament saltades, gratinades o fregides, perquè no ho recordo. Si sou la mena de lector que es deleix per les memòries farcides d'aquesta mena de detalls d'una concreció impossible, us he de dir una cosa: qui afirmi que recorda exactament el puré de patates que es va menjar fa unes quantes dècades no és algú en qui es pugui confiar.

O sigui que arribo a la ciutat amb què he somiat des dels vuit anys sense saber-ne ni les beceroles (de petita em pensava que es deia «les bomberoles» i que tenia alguna cosa a veure amb la física aterridora de la bomba).

O sigui que arribo a la ciutat que he vist al cinema i sobre la qual he llegit als llibres, que és Nova York, però que també és altres ciutats, París i Londres i Sant Petersburg, la ciutat de les aventures i desventures del meu heroi, una ciutat real que alhora és una ciutat imaginària.

Recordo la il·luminació espectral que entrava per les persianes trencades la primera nit que vaig dormir a l'aparta-

ment 2B, el 25 d'agost. Em vaig dir que necessitava una cortina nova o no aconseguiria mai que l'habitació quedés a les fosques. No passava ni una gota d'aire. Els llençols estaven humits de suor i havia tingut somnis vívids i complicats, però un cop em vaig haver fet el cafè i me'n vaig haver endut una tassa al matalàs d'escuma per prendre-me-la durant el matí ja no recordava què havia somiat. La primera setmana de ser a Nova York vaig escriure als matins, i a la tarda em dedicava a anar en metro. No anava enlloc en concret, però sé que quan el tren es movia sorollosament pels budells de la ciutat el cor em batejava més de pressa i que aquella llibertat tot just encetada em semblava gairebé impossible. El bitllet costava cinquanta cèntims, i si ni sortia ni pujava les escales podia fer transbord sense tornar a pagar. Circulava amunt i avall de la ciutat amb l'IRT, volava amb l'expres de la línia A, anava del West Side a l'East Side amb el tren llançadora, investigava la ruta tan peculiar de la línia L i quan la F ascendia a la llum del dia a la cantonada entre Smith i el carrer Nou tenia la imatge sobtada d'un Brooklyn vaporós, aquell ritme sincopat dels blocs de ciment, els magatzems i els grans cartells publicitaris, i tot d'una m'adonava que estava somrient a la finestra. En aquells vagons, dreta o asseguda, sotmesa a les empentes i els sotrats de les aturades i arrencades, rendia homenatge als grafitis omnipresents, no per la bellesa sinó per l'esperit d'insurrecció, el mateix esperit de què esperava empeltar-me i que volia imitar en la meua empresa artística. Em rabejava en el grinyol del metro i en la veu d'home que feia anuncis inintel·ligibles, convertits en una mena d'esgarrapada sonora per damunt dels altaueus. Celebrava la pressió de la massa que m'empenyia per la porta en una onada de moviment col·lectiu i recitava els

versos de Whitman «desintegrat jo mateix, desintegrat tothom, però immers en la gran arquitectura de les coses». I jo en volia formar part, d'aquella gran arquitectura. Volia ser tothom. Volia sentir totes les llengües que es parlaven, algunes de reconeixibles —espanyol, mandarí, alemany, rus, polonès, francès, portuguès— i d'altres que no havia sentit mai. Em rabejava en la varietat de tons de pell que m'envoltaven, venint com venia d'una saturació de blancor luterana i de tot l'espectre de roses encesos, vermells i morenos de pagès que havia patit a Webster, Minnesota, i que m'havia de durar tota la vida.

Estudiava els rodmons, els captaires i les senyores grans que empenyien carrets, situats en diversos punts de decadència en la indignitat de la vida al carrer. Anys abans que em plantés a Nova York, les autoritats competents havien decidit obrir les portes de totes les unitats psiquiàtriques de la ciutat i deixar-ne sortir els pacients cap a una llibertat força dubtosa. Hi havia bojós rondant per les andanes, tocant-se les ferides. N'hi havia que recitaven versos a crits. D'altres cantaven, rondinaven o predicaven l'arribada de Jesús o la ira de Jehovà, i alguns seien en silenci en racons negres, reduïts a la condició de pura carcassa desesperada. Inhalava la pudor d'aquells cossos sense rentar, una bravada que m'era del tot nova, i aguantava la respiració.

Encara trigaria una bona temporada a trobar una mica de solta als carrers de Manhattan. El mapa que duia a sobre em permetia deduir els vincles entre els diferents barris, però encara em faltava la lògica carnal. Quan pujava els graons amb quatre salts i sortia entre el sol i la gentada, quan sentia la sola de les sabates sobre l'asfalt recuit i el quitrà a mig fondre i detectava la cacofonia de la música

d'un radiocasset sostingut en una espatlla o bressolant-se al costat d'una cuixa com si fos una maleta entre les converses, el trànsit i el brogit general, la pell se m'eriçava, el cap em rodava i tota jo em preparava per a l'assalt sensual imminent. Recordo la primera passejada que vaig fer entre les empentes i les olors agres de Canal Street, els ànecs lacats penjats de cap per avall entrevistos a través d'un vidre greixós, les peixeres plenes de peixos llunts, els cabassos i caixes de cartró plens de gra i verdures, i les fruites que encara trigaria una mica a poder anomenar: carambola, mangostà, fruit del pa i longan.

També hi havia els plaers sòrdids de les passejades per Times Square: els rètols que atreien la clientela amb tot de X, XX i XXX o amb la paraula *burlesc*, també escrita *burlesk* i *burl_sk* (per culpa d'una e caiguda), els peep-show, el Paradise Playhouse, el Filthy's i el Circus Circus amb noies en directe a l'escenari per només vint-i-cinc cèntims i «Complet 10 \$», les siluetes de dones despullades de pits prominents i cames llargues a les marquesines, i els paisatges farcits de pizzeries, recreatius i petites bugaderies rònegues amb grans piles de paquets embolicats amb paper marró i lligats amb un cordill i la brossa que s'alçava i giravoltava amb cada cop de vent i els trilers que muntaven la parada a la vorera per plomar els babaus i els homes amb les mànigues de la camisa arromangades fins al colze per culpa de la calor que s'aturaven a la vorera, captivats momentàniament per la promesa de carn bellugadissa i desfogament ràpid, i en acabat entraven a buscar una mica de satisfacció o giraven a l'esquerra o a la dreta i continuaven el seu camí.

Vaig fer l'excursió fins a Greenwich Village buscant-hi la mitologia bohèmia, la companyia brillant dels dadais-

tes. Buscava la Djuna Barnes i en Marcel Duchamp, la Berenice Abbot, l'Edna St. Vincent Millay i en Claude McKay, i l'Emmanuel Radnitzky, àlies Man Ray. Buscava en William Carlos Williams i la Jean Heap, en Francis Picabia i l'Arthur Cravan, i un personatge impressionant que havia tret el cap en les meves investigacions sobre el dadà, una dona que havia empaitat fins a l'arxiu de la Universitat de Maryland, on m'havia passat tres dies copiant laboriosament els seus poemes a llapis, la majoria inèdits: la baronessa Elsa von Freytag-Loringhoven, de soltera Elsa Hildegard Plötz, una artista que era una mena de rebel protopunk (a la merda tot!), capaç de posar davant la càmera amb una gàbia d'ocell al cap o uns fars de cotxe als malucs i que escrivia poemes que eren una mena d'udols o de rots sortits del fons més profund del diafragma.

—Ningú els demana, aquests papers —em va dir l'arxivista abans de treure les caixes. «Dec ser ningú, doncs», vaig pensar. Els papers de la baronessa havien arribat a Maryland el 1970, perquè la Djuna Barnes, autora d'una novel·la embriagadora, *El bosc de la nit*, havia guardat les cartes, els manuscrits i els dibuixos de l'amiga morta i els havia conservat al seu pis de Nova York. Quan la universitat va comprar l'arxiu Barnes, la baronessa va venir de regal. Em vaig passar hores i més hores asseguda entre els papers esgrogueïts de l'Elsa, ratllats i sense ratllar, estudiant versions i més versions d'un mateix poema, fins que tot es feia confús i els ulls em començaven a fer mal. Al vespre seia al llit de l'habitació del Holiday Inn, llegia el que havia enregistrat i sentia que els cops i les sotragades de la baronessa em feien ballar el cos. La baronessa vivia a les pàgines que em vaig endur a Nova York, però al centre de la ciutat no n'hi havia ni rastre. No era ni un fantasma.

Als passatges estrets i descentrats del Village no en quedava res.

En aquella època, Christopher Street era un lloc vibrant, un teatre a l'aire lliure per on m'agradava passejar-me d'incògnit i llançar mirades furtives als aparadors plens d'instrumental eròtic i d'unes disfresses que sabia vagament que existien però que no havia vist mai, i em preguntava què n'hauria pensat, de tot allò, el meu vell amic, el pastor Weeks, què hauria dit si l'hagués tingut caminant al costat, i em responia amb les paraules exactes que ell hauria triat: «El Senyor ens agermana a tots». Admirava aquelles parelles orgullosos que semblaven besons, homes esvelts i elegants amb texans blaus a joc, samarretes cenyides, postures perfectes i un cert bressoleig de malucs, i potser també amb un gos lligat en una corretja entre ells quan tots dos passejaven per exhibir aquella bellesa perfecta, i provava de no mirar els homes a qui secretament anomenava «les amenaces del cuir», nois grossos i musculats vestits d'un negre de gala ple de remats i punxes platejades i amb una expressió intensa que em feia abaixar els ulls a la vorera.

Passava hores a les llibreries, la Coliseum, la Gotham Book Mart, la Books and Company i The Strand. A l'Eight Street Bookshop hi vaig comprar *Alguns arbres*, de John Ashbery, i el vaig llegir al metro, i després a casa, en veu alta, una vegada i una altra. I vaig descobrir la National Bookstore d'Astor Place, plena a vessar de llibres acadèmics fascinants embolicats en plàstic per evitar invasions digitals de gent com jo i supervisada per un tirà de cabells blancs que marcava el temps fent picar el llapis a la taula i que et bordava si t'entretenies massa davant d'un volum, i per postres jo havia d'estalviar, o sigui que tot

sovint en sortia amb les mans buides, però per sort el vell Salter, que tampoc era allò que se'n diu cordial, em deixava seure al terra de la seva llibreria, que era al meu barri, just davant de Columbia, i jo em reclinava contra una lleixa i llegia fins que sabia si realment volia un llibre o un altre, la majoria de poetes que havia descobert feia poc, tot i que abans que s'acabés l'any ja m'havia comprat l'escola de Nova York sencera i havia anat més enllà, més Ashbery, i també Kenneth Koch, Ron Padgett, James Schuyler, Barbara Guest i Frank O'Hara, aquest últim mort dotze anys abans de la meva arribada a la ciutat per un jeep d'aquells que puguen dunes a Fire Island. Encara recordo les paraules de Barbara Guest que em van fer comprar el seu llibre: «Entendre la distància entre els personatges». Encara ara ho intento.

I quan volia que la ciutat s'aturés, pujava a salts l'escala dels lleons de pedra, travessava les portes de la Biblioteca Pública de Nova York, em dirigia a pas viu cap a la magnífica sala de lectura, digna d'un rei, m'asseia sota la cúpula, en una de les llargues taules de fusta amb un llum d'aranya suspès a gran altura i demanava un llibre mentre la llum travessava silenciosament els finestrals i em queia a la pell, i m'estava hores llegint i em sentia com si m'hagués convertit en pur potencial, en un cos convertit en un espai màgic d'expansió infinita, i quan seia i llegia entre la remor apagada dels fulls en girar, els estossecs, les aspiracions i les petjades que ressonaven en aquella sala immensa, acompanyades de tant en tant per algun xiuxiueig mal educat, em refugiava en les cadències del cervell que hagués decidit sol·licitar aquell dia, m'immergia en frases que no hauria pogut escriure ni imaginar mai, i encara que el text fos abstrús o molt envitricollat, o que quedés fora

de la meua capacitat de comprensió, com passava sovint, jo perseverava i prenia notes i era conscient que la meua missió estava destinada a durar anys, no mesos. Si era capaç d'omplir-me el cap amb l'art i la saviesa de les èpoques pretèrites de mica en mica aniria creixent fins a esdevenir la geganta que volia ser. La lectura vol concentració, però no m'exigia en el mateix sentit que el carrer, i quan era en aquella sala de lectura em relaxava. Respirava tranquil·la. Les espatlles perdien aquella mica de tensió i s'eixamplaven, i sovint deixava que els pensaments encetessin una mena de somieig a partir d'una sola frase: «La irracionalitat d'una cosa no és un argument contra la seva existència, sinó que més aviat n'és una condició necessària». A la biblioteca tenia ales.

Abans de sortir de l'edifici sempre m'aturava a la sala de lectura eslava, obria la porta i llançava una llambregada als vells de dins, que semblaven gravats en marbre, amb una pell de color de closca d'ou tenyida de gris i una barba llarga d'un to molt semblant, tot i que un xic més clara. Anaven de negre i en un primer moment semblaven immòbils, encorbats sobre els vells del passat. L'únic que movien lentament eren els capcirons dels dits en el moment de girar els fulls, un gest uniforme que em demostrava que les estàtues eren vives. Ara tots aquells vells deuen ser morts, i la sala de lectura eslava ja no existeix, però en aquella època no deixava mai de donar-hi un cop d'ull i ensumar la sentor seca tan especial que fan els papers acadèmics d'una certa antiguitat, i era com si tots aquells llibres preciosos despreguessin una aroma suau d'encens i un bocí de la filosofia mística de Vladímir Soloviov d'abans de la Revolució. No vaig gosar travessar mai el llindar d'aquella porta.

La biblioteca és un palau americà, finançat amb diners de Lenox i Astor per demostrar a les presumptuoses fortunes europees que no ens havien d'ensenyar res. Ara, una cosa sí que la puc dir: per poder passar aquella porta ningú em va apamar ni em va avaluar ni em va fer cap test d'intel·ligència ni em va consultar el compte corrent. A Webster, Minnesota, no hi havia rics de debò. Consideràvem acabats uns quants criadors de galls dindis i quatre botiguers; per modestos que fossin els seus ingressos, els metges, dentistes, advocats i professors se situaven un graó més amunt de l'escala social del que els corresponia, tot en virtut dels anys que havien passat a la universitat, i sovint eren envejats pels mecànics i grangers pobres i per la miriada d'altra gent del poble i la rodalia que no podien posar cap títol a la targeta de visita. A Nova York, en canvi, hi havia fortunes que et deixaven bocabadat, fortunes com no n'havia vist cap. Es passejaven per les avingudes, per la Cinquena o per Park, soles o en parella, i reien i xerraven rere els aparadors dels restaurants, en taules farcides d'ampolles de vi, tovallons de fil blanc planxats i espelmes baixes. Sortien dels taxis amb unes sabates que semblava que no haguessin tocat mai el terra i es deixaven caure amb un gest gràcil a la part del darrere d'una limusina amb xofer. Centellejaven en mostradors farcits de rellotges, arracades i mocadors, en botigues on jo no tenia la gosadia d'entrar. No podia evitar pensar en les camises precioses de múltiples colors d'en Jay Gatsby, i en la Daisy, estúpida i buida, i en la trista llum verda. I pensava en Balzac, també, impossible no pensar-hi, en la comèdia humana llardosa i resplendent, i en Proust sopant al Ritz amb els amics a qui després calcava els trets amb una exactitud tan esglaiadora, i en el grup «d'elegants» d'Odette, que no ho són gens,

d'elegants, sinó que són més aviat vulgars, i maldava per sentir-me per sobre de tot allò, per ser el meu personatge, la noia pobra de gustos literaris i filosòfics alts i refinats, però en aquella concentració de diners hi havia un poder, una força bruta que m'espantava i que envejava perquè m'empetitia i em feia sentir més patètica.

Encara hi soc, a Nova York, però la ciutat de llavors no és la ciutat on visc ara. Les fortunes hi continuen creixent, però la seva brillantor s'ha escampat més enllà de Manhattan. Els rètols destenyits, els tendals esparracats, els cartells a mig desenganxar i els maons bruts que donaven aquell caràcter desendreçat i ensonyat al meu barri de l'Upper West Side han desaparegut. Quan torno als llocs d'abans, topo amb els ulls amb les tibantors ben definides de la millora burgesa. Els senyals llegibles i els colors nets i clars han substituït l'engrut visual d'aleshores. I els carrers han perdut aquell punt perillós, l'amenaça ubiqua però invisible que la violència podia esclatar en qualsevol moment, la sensació que l'adopció d'una postura defensiva i un pas ben decidit no era una simple opció, sinó que era una necessitat absoluta. El 1978 hi havia parts de la ciutat on podies passejar amb el pas erràtic del *flâneur*, però no era el cas d'aquest barri. Al cap d'una setmana de ser allà els meus sentits havien adquirit una acuitat tota nova que fins aleshores no m'havia calgut. Estava sempre a l'aguait d'un possible cruixit sobtat, un grinyol o un espetec, de qualsevol gest abrupte, d'un caminar inestable i de la potencial mirada libidinosa del desconegut que s'acostava, d'aquella flaire indefinible d'alguna cosa que no acaba d'anar a l'hora que detectava aquí i allà i que em feia accelerar el pas o refugiar-me en una *bodega* o una verdueria coreana.

Aquell any vaig escriure un diari. Al diari hi vaig trobar el meu heroi, l'homuncle dels meus pensaments itinerants, i vaig assajar-hi passatges de la novel·la que li havia de dedicar. Gargotejava i dibuixava i anotava almenys una part de les meves anades i vingudes i de les converses que tenia amb els altres i amb mi mateixa, però la llibreta Mead de color blanc i negre que contenia el relat del meu jo anterior va desaparèixer poc després que n'acabés d'omplir les pàgines. Fins que, tot d'un plegat, ara fa tres mesos la vaig trobar, perfectament desada en una caps de materials diversos que la meva mare havia guardat. Suposo que devia començar un diari nou i vaig deixar l'antic a casa dels pares durant una visita l'estiu del 1979. Quan vaig detectar la llibreta (amb una punta un pèl masegada) sota una caps de fotografies amb el títol absurd de «La meva nova vida» escrit a mà sobre la tapa, vaig saludar-la com si fos un parent estimat que donaves per mort: primer un crit entretallat de reconeixement, després una abraçada. No va ser fins al cap d'unes hores que la imatge en què estrenyo amb força la llibreta contra el pit va adoptar l'aspecte ridícul que segurament li escau. Amb tot, aquell quadern de dues-centes planes ha sigut d'una importància cabdal, per la simple raó que m'ha retornat, en un grau o un altre, el que ja no recordava o el que recordava malament en una veu que és meva i que alhora ja no és la meva. És divertit. Em pensava que havia començat cada entrada amb les paraules «Estimada Pàgina», una invocació que en aquell moment em va semblar enginyosa, però la realitat és que em dirigia al meu interlocutor imaginari amb un parell de noms, i que a vegades no l'anomenava en absolut.

La meva germana i jo vam repassar totes les pertinences de la mare perquè la mare estava a punt de deixar el pis

independent de cinc habitacions on havia viscut gairebé una dècada, des de la mort del pare. La destinació que l'esperava era una única habitació a l'ala dedicada a la «vida assistida» de la mateixa residència on ja era, cosa que volia dir que el trajecte que havíem de fer seria d'uns metres, i no pas de quilòmetres, però el trasllat igualment ens obligava a fer una esporgada dràstica a les coses de la mare. Sense que fos un moment alegre, el canvi era menys dolorós del que podria haver sigut perquè entre els nou anys i mig de «vida independent» de què havia gaudit i la nova ubicació al sector de «vida assistida», la mare, de norantadós anys, havia quedat fràgilment prostrada a la tercera unitat del complex, anomenada «de cures intensives». Feia deu mesos que el metge que la duia l'havia declarat gairebé morta, tot i que sense fer servir la paraula, com és evident. El doctor Gabriel ens havia dit que ens havíem de preparar per a la defunció, també sense dir la paraula. El que sí que havia fet a principis d'octubre havia sigut aconsellar-nos d'una manera molt ostensible que penséssim a «avançar un xic les festes de Nadal», que féssim un Nadal a finals d'octubre o principis de novembre, deixant entendre que quan arribés el desembre no era probable que la mare fos enlloc, o sigui que si volíem que poguéssim gaudir una mica de la seva festa preferida ja ens podíem afanyar.

Cap de les dues va dir res, però tant la meva germana com jo vam trobar ridícula la proposta de falsejar el calendari per encaixar-hi millor la probable mort de la mare. Els mesos tenen el seu ordre, i si es moria a l'octubre o al novembre no faríem pas veure que Halloween o el dia d'Acció de Gràcies eren Nadal; a més a més, encara que hagués perdut el sentit general del temps i hagués oblidat

un seguit d'emergències mèdiques —el peu trencat, el braç trencat, la insuficiència cardíaca congestiva, la pseudogota que va convertir-li les cametes fines en troncs vermells dolorosíssims i, en últim lloc, la infecció que se li va ficar a la sang i li va provocar al·lucinacions farcides d'amics morts, corals infantils i elfs amb barret de copa que li feien adeu des de la finestra—, sabíem que la mare hauria estat molt en contra de qualsevol engany pel que feia als mesos de l'any. Sempre s'havia vist a si mateixa com una dona «filosòfica». En la definició de la mare, molt idiosincràtica, la paraula vol dir això: tothom pateix i tothom es mor. «Mai, mai de la vida», em va dir la mare quan tenia onze anys, «diguis “faltar” quan vulguis dir que algú “s’ha mort”. La gent es mor. No és que se saltin una classe».

La mare va sobreviure a Halloween i va sobreviure al dia d'Acció de Gràcies i va sobreviure a la Setmana Santa i, passat l'estiu, quan les fulles dels arbres de darrere de la unitat de cures intensives ja es començaven a rovellar, seguia sense morir-se, i com que havia reculat davant del llindar últim i els administradors de la unitat necessitaven el seu llit per a algú que sí que tenia un peu i mig, o potser hauria de dir que mig jeia, «a les portes de la mort» (paraules que tampoc no es van dir mai en veu alta), finalment se la van espolsar i la van enviar als apartaments assistits sense aprovar un retorn al seu antic domicili, cosa que va precipitar el trasllat, la descoberta de la llibreta i l'escriptura d'aquest llibre.

Ara la mare ja està perfectament instal·lada a la seva nova habitació, i no m'estranyaria gens que encara visqués una dècada més, però oblida les coses. Oblida el que li acaba de dir per telèfon. Oblida qui acaba d'entrar a l'habita-

ció amb una pastilla o un got d'aigua o un pa de panses. Oblida que ja s'ha pres la pastilla per al dolor artrític i oblida si algú l'ha vingut a visitar i em parla de les orquídi- dies de l'ampit. Me'n descriu els colors i m'explica quantes flors queden a cada tija i com els toca el sol: «Avui fa una mica de núvol, o sigui que la llum és uniforme». S'explica bé, i recorda moltes coses de la seva vida, sobretot dels primers anys, i últimament li agrada molt recuperar histò- ries antigues. Ahir va ser una de les meves preferides, un relat que de petita li demanava que m'expliqués una vega- da i una altra. La mare i seu germà van veure la cara de l'Eva Harstad a la finestra de casa seva, en una segona planta del Maple Street de Blooming Field. «L'Oscar i jo tornàvem a casa a entrada de fosc. El cel era ple de franges taronges, i la llum era estranya. La vam veure a la finestra, tots dos. I era impossible, saps, perquè feia un any que s'havia penjat, la pobra Eva. No la coneixíem gaire. Es veu que esperava un nen. No es va saber mai qui n'era el pare. La mort de l'Eva va entristir tothom, al poble, tothom menys els malànimes, els hipòcrites i els beats, però el cas és que era allà, amb els cabells rossos a banda i banda de la cara. Ja sé que t'ho he explicat moltes vegades, però li pas- sava una cosa als llavis. Els movia exageradament, com fan alguns cantants per escalfar-se la boca abans de començar una cançó, però no n'hi sortia res. No vam córrer, però vam quedar tots dos corglaçats, si entens el que vull dir. Vam caminar de pressa. A l'Oscar no li va agradar mai que l'hi recordés. Em penso que va tenir més por ell que no jo. L'hi hauria de preguntar, no trobes? I doncs, on és l'Os- car?»». L'oncle Oscar va morir el 2009. Hi ha dies que la mare ho sap i d'altres que no.

El passat és fràgil, fràgil com els ossos que es fan trenca-dissos amb l'edat, com fantasmes vistos per la finestra o en somnis que en el moment de llevar-te es descomponen i que l'únic que expressen és un sentiment d'incomoditat o d'angoixa, o, més rarament, una mena de satisfacció espectral.

2 de setembre, 1978

Estimada Pàgina,

He esperat aquest «ara», l'«ara» que fugirà si no l'agafo, si no el sacsejo i xucló tota la seva presència esclatant.

Aquests últims dies el meu noi heroic s'ha convertit en alguna cosa més que un impuls! Té forma —és alt i prim— i una ubicació permanent: marginal en les preocupacions de la majoria. O sigui que som iguals, ell i jo. Ian Feathers. Les seves inicials: IF, com el condicional anglès... un personatge subjuntiu, amb ales i esperit de fugida, fet de plomes, bolígrafs i màquines d'escriure. El meu cavaller medieval de l'Oest Mitjà, enderiat amb les històries de misteri i les seduccions de la lògica.

I una cosa estranya, també: la veïna del costat fa uns càntics cada vespre. Potser és hare krixna o pertany al culte aquell del maharajà infantil i rodanxó amb cara de babau que he vist fotografiat en alguna banda. Diu: titriss-ta, tiriss-ta, una vegada i una altra. Ahir va fer una pausa entre els titriss-ta gemegosos i va dir en veu alta: «Volien algú altre». Per un moment, el misteri de la veu em va fer un nus a la gola. No vaig poder evitar preguntar-me qui devien ser, ells, i la frase no se me n'ha anat del cap. Com si tingués una mena de significat terrible i especial. Diria que també l'he

sentit udolar i fer crits ofegats en plena nit, però no estava prou desperta per seguir el fil dels sons.

Capítol 1. L'Ian neix entre les mantes

De petit, l'Ian Feathers llegia tanta ficció detectivesca que la seva mare tenia por que quedés cec de tant estrènyer els ulls i que la manca de sol li pansís les cames i els braços de tan poc que els feia servir. Com els grecs abans que ells, el senyor i la senyora Feathers creien en «la moderació en totes les coses». Els Feathers estimaven aquell fill alt, escardalenc, llest, miop i hiperlèxic, però s'esforçaven a llimar-lo i arrodonir-lo, sempre pensant en el seu bé. Com a bons habitants de l'Oest Mitjà, gent com Déu mana, sabien que un noi ideal i ben arrodonit no havia de ser mai «massa» res. L'Ian se'n sortia bé a l'escola, sense que se'l pogués acusar d'una brillantor monstruosa. De tant en tant s'esgarriava i es ficava en algun embolic (per demostrar que tenia pebrots), però mai en embolics greus, i normalment l'assumpte es limitava a quatre cops de puny intercanviats amb un noi no idealment arrodonit. L'agulla de la seva brúixola moral marcava sempre el nord, amb alguna oscil·lació escadussera, perquè ja se sap que els santets no cauen bé a ningú. Era modest, clar, i benèvol amb els seus nombrosos inferiors, i força alt, sense ser-ho massa. Durant els anys cinquanta, a la part de la gran plana (i dels Estats Units en general) on vivia l'Ian no calia ni dir que un noi perfectament arrodonit havia de ser blanc (tot i que a l'estiu agafava una mica de color, molt escaient), cristià sense fanatismes i, si hem de fer cas de la literatura popular, agraciat amb uns cabells rosencs i una visió perfecta. Si els nois ideals tinguessin una temperatura, segur que seria tebiona. De fet, a aquella medio-

critat exemplar només se li obria una via cap als comportaments extrems, una que justament hauria gaudit de l'aprovació dels grecs: els esports.

L'Ian aspirava a aquella rodonesa agradable, o almenys ho feia veure de tant en tant per complaure els seus pares, però la seva passió per les circumstàncies misterioses, els crims sense resoldre, els robatoris, els furtis i l'assassinat, sobretot els assassinats, el situaven en la categoria tan poc americana de l'excés. La vida real de l'Ian era la que vivia als llibres, no fora. Amb tot, la frontera entre el que hi havia dins i fora de les cobertes no era concloent. Al seu poble natal de Verbum, Minnesota, els assassinats eren un fet molt excepcional, però l'Ian es preparava a consciència per a casos futurs. Estudiava la filarsa de la roba que duia la gent, la conformació de les arrugues a les mànigues de les jaquetes o als camals dels pantalons, i es fixava en els pèls de gat i de gos que sempre duïen els que tenien animals a casa. Observava les soles de les sabates (tant dels sospitosos potencials com de la resta de la població) per si hi veia terra, restes de brossa i xiclets, i en retenia el color, la consistència i la humitat. Detectava els diferents graus de perspiració humana i els seus efectes sobre les aixelles de les camises. Es passava hores memoritzant les marques que deixaven tots els possibles pneumàtics de bicicletes, grues, camionetes i vehicles familiars. Va començar a deduir trets de caràcter a partir de les puntes de cigarreta, segons si el fumador les trencava per la meitat, per exemple, o les deixava consumir lentament en un cendrer. Vivia en un món fet de pistes.

Amb els anys, l'Ian va acceptar graciosament els regals d'aniversari dels pares i tots els obsequis nadalencs que pretenien reconduir aquella forma de fanatisme —la pilota de bàsquet (dipositària de moltes esperances, veient l'alçada impo-

nent que estava assolint el noi de la casa), el bat i la pilota de beisbol; i també altres de més tardans, com ara la raqueta de tennis, els esquís, els banyadors i les ulleres—, i encara una última empenya en la direcció del xicot en qui volien que es convertís —una xarxa de bàdminton i uns quants volants—, però l'Ian no només es va negar a practicar cap esport, sinó que ni tan sols li agradaven. Si en comptes de noi hagués sigut una figura geomètrica, hauria sigut un gran cubooctaedre amb un grapat de vèrtexs prominents, uns vèrtexs que havia anat esmolant des que havia descobert la vocació de la seva vida a través del geni inimitable de l'anàlisi i la lògica, l'esplèndid S. H.: Sherlock Holmes.

Durant molts anys vaig recordar les primeres setmanes a Nova York com l'època «sense ningú real». Sabia que havia parlat amb el senyor Rosales, esclar, un home de carn i ossos a qui saludava sempre amb un «hola», però quan hi parlava els ulls se li movien erràticament i acabaven clavats a terra. Em penso que patia per si li demanava que em fes alguna reparació domèstica. Jo llegia poemes, novel·les i llibres de filosofia, tots els quals contenien persones en una forma o una altra, i el meu heroi es va anar definint de mica en mica, i el mateix va passar amb el seu confident imprescindible, el seu Sancho, el seu Watson: la Isadora Simon, I. S., la marca del temps present, és. Jo vagarejava pels carrers de Manhattan, però no tenia amics ni coneguts. Després, quan he explicat la història de la meva iniciació urbana sempre ho he fet amb les paraules «dec ser una de les poquíssimes persones que es van plantar a Nova York sense conèixer-hi ni una ànima». I és cert. No hi tenia amics, ni amics d'amics, ni cosins tercers dels avis, ni per tant cap número de telèfon que pogués

marcar. I després afegia, perquè l'efecte fos més commovedor: «Durant les primeres tres setmanes no vaig parlar amb ningú». I resulta que això era una falsedat incontestable, tot i que no ho havia dit mai amb la intenció de mentir.

3 de setembre, 1978

Avui a la tarda he tornat a la pastisseria hongaresa, el meu nou amagatall. Hi he llegit dues hores pel preu d'una tassa de cafè que he pogut reomplir unes quantes vegades. He fumats massa. Llibre: *Le Rire: essai sur la signification du comique*, d'Henri Bergson. He pres notes, i després he entaulat conversa amb una noia que es deia Wanda: ulls grossos, boca petita, cabells d'un ros fosc, estudiant de literatura russa a Columbia. Hem parlat del Simbolisme. He parlat molt, gesticulant, he vomitat un munt de pensaments reprimits. Aquests dies de solitud m'han tornat xerraire. El Simbolisme ha desembocat en un sopar a l'Ideal (el restaurant sinocubà de la cantonada del carrer 107 i Broadway). Li he preguntat per *Les ànimes mortes*, de Gólgol, i la parataxi, li he dit que m'hauria agradat molt estudiar rus i li he preguntat per ella, i després d'uns quants preliminars m'ha explicat que l'any passat la seva mare va tenir un atac de feridura. La part esquerra de la cara li va quedar com un pes mort, i havia d'arrossegar la cama i el braç de la mateixa banda. «Tu talla'm per la meitat i parla amb la banda bona», va dir a la seva filla amb veu pastosa. El segon atac de feridura la va matar. Seca, inexpressiva i encarcarada, la Wanda m'ho ha explicat tot amb una veu exempta de sentiment, però m'he fixat que no parlava amb mi, sinó amb la paret de darrere, que suposo que ha sigut

la manera d'evitar la llàstima que m'ha vist al rostre. Ha sigut una mica incòmode, i em penso que de seguida s'ha penedit d'haver-m'ho explicat. Quan ha acabat d'explicar la història s'ha enrojolat tota. Ha hagut de marxar corrents. He tingut l'impuls de fer-li un petó de comiat a cada galta, però he vist que premia els llavis i m'he fet enrere, no he acostat la cara a la seva. Ens hem donat la mà i hem intercanviat el número de telèfon.

No tinc cap record de la Wanda.

L'Ian Feathers sí que el recordo, i encara l'aprecio en la seva condició d'ésser imaginari destinat a elevar-se fora de mi i sortir al món, i en canvi la Wanda no és ni una imatge mental, i creieu-me si us dic que he provat d'invocar aquells ulls grossos i aquella boca petita i els cabells d'un ros fosc, però soc del tot incapaç de recordar aquella estudiant de literatura russa. Quantes altres persones, fets, converses i històries sobre mares mortes he oblidat? Quantes Wandes hi ha? Centenars, suposo. No és només que la memòria sigui poc fiable, és que és porosa. Si m'he de refiar del que hi tinc, aquest fragment sobre la Wanda l'hauria pogut escriure un desconegut, o potser una versió anterior de mi es va inventar la història del no-res. Em costa de creure, això. Recordo prou bé com era de jove per saber que, tot i tenir un sentit de la ironia cada cop més present, a l'hora de parlar de mares mortes era del tot sincera.

Suro sobre la versió de mi que va conèixer la Wanda i en va parlar al diari. Estic suspesa en algun lloc prop del sostre esquerdat d'aquell pis atrotinat i mig buit, soc el follet del temps a venir que abaixa els ulls amb una barreja de llàstima i sensació de meravella cap a la jove que s'incli-

na sobre la llibreta. El diari em recorda que en aquella època fumava; afegeixo una cigarreta a l'escena mental i contemplo el fum que s'eleva del petit cilindre blanc que tinc entre dos dits. Una jove asseguda fuma i escriu pàgines i més pàgines de prosa, algunes de bones i altres de dolentes, i aviat es troba perduda en un laberint de creació pròpia, tot i l'ajuda de l'Ian Feathers, que tampoc sabia gaire on anava.

La història continua.

Segons el diari, el 5 de setembre, dos dies després de conèixer la Wanda, vaig entendre que la meva veïna no professava cap ritu oriental. Em costava dormir. El pic de la calor ja havia passat, però al pis encara no hi feia fresca i els sorolls de la ciutat omplien de vida les nits, una realitat a què em va costar acostumar-me, perquè m'havia criat entre sorolls molt diferents. A casa dels pares, a l'estiu, en tenia prou amb un sol mosquit queixós que em voleïés a prop de l'orella per no poder dormir, però m'agradava sentir el cor dels grills al capvespre i les cigales que cantaven fins a la matinada. M'adormia amb aquella cançó i amb el vent de diferents intensitats que feia cruixir les branques dels arbres i xiular les herbes altes davant de casa. Quan arribaven les tempestes de juny, hi havia els trons immediats i els trons de la llunyania, i el cor em bategava d'excitació quan el cel abocava torrents d'aigua al terrat; a l'hivern, durant les nevades, em quedava escoltant el grunyit ronc del vent, els gemecs intermitents i el quasi-silenci que els seguia, una paràlisi de sol i de neu. En aquesta descripció hi trobo nostàlgia, però als vint-i-tres no ho era gens, de nostàlgica. Em sentia feliç d'acollir el rebom-

bori de la ciutat. Cap a les deu la veïna deixava de cantussejar, però les portes de l'ascensor s'obrien i es tancaven a tota hora i sentia sirenes estridents que venien de Broadway. Escoltava les veus que s'escolaven per finestres que algú havia deixat ajustades al celobert. Els televisors dels veïns xerraven i ploraven i cantaven les melodies dels anuncis. Del carrer en pujaven crits amarats d'alcohol, i cap a les cinc de la matinada el retruny sord i gutural del camió d'escombraries em despertava cada nit. Sentia el motor al ralenti, i després un soroll de llaunes metàl·liques picant contra el terra. Un matí, vaig sentir cridar una dona, i em vaig incorporar d'un bot, encara mig adormida, i vaig parar l'orella. No va ser fins l'endemà que em vaig preguntar si no podia ser la veïna del costat. En la llibreta descriu el xiscler com a «portador de presagis de terror i de delit». Sota aquesta bestiesa romàntica vaig anotar-hi un vers de *Les flors del mal*, de Baudelaire: «*Si le viol, le poison, le poignard, l'incendie...*».

El vespre al qual fa estona que em vaig atansant jo seia a la taula amb els ulls clavats al full i rumiava sobre el meu Ian de catorze anys i el misteri que volia resoldre: les freqüents aparicions del rostre de la Frieda Frail a la finestra de la casa on havia mort un any abans d'un atac epilèptic. La nota que vaig escriure al quadern fa: «L'adoració per en Sherlock fa que l'Ian s'endinsi de dret en el món de la lògica proposicional i les inferències vàlides i no vàlides. El nostre noi no tan ideal viu per discriminar el que és cert del que és fals, i s'omple el cap de pes, cus i erres, i dels signes lògics de no $[\neg]$, i $[\wedge]$, o $[\vee]$, si... llavors $[\Rightarrow]$, i si i només si $[\Leftrightarrow]$. Els seus raonaments són perfectes, però les deduccions del nostre heroi el duran per camins equivo-

cats. La Isadora Simon, el Watson de l'Ian, seguirà un camí més eficaç».

Mentre pensava en l'Ian i la Isadora i la lògica simbòlica que havia estudiat a la facultat vaig sentir que la veïna reprenia els seus cànctics, *titriss-ta*, *titriss-ta*, *titriss-ta*. El cànctic tenia alguna cosa de melodia fúnebre, i em vaig adonar que aquelles repeticions planyívoles m'estaven començant a afectar. M'alentien el pensament i el duïen per camins tristos, dolguts, com si algú em fregués metòdicament el pit amb un paper de vidre. Em vaig acostar a la paret, vaig posar-hi l'orella pensant que tant de bo tingués el vell estetoscopi que em va regalar el pare quan tenia deu anys i que continuava al calaix de dalt de la calaixera de casa, i vaig escoltar, amb el cos tens i pendent d'aquella mena de mantra. «*Titriss-ta*, *titriss-tak*, estic trista, estic trista, estic trista». I després continuava amb una única variació: «La Lucy està trista, està trista, estic trista, estic trista, estic trista». Era pitjor que un mantra. Vivia al costat d'una dona tan trista que cada nit proclamava en veu alta la seva tristor. A la llibreta vaig escriure: «Me n'he d'aïllar. He decidit comprar-me una ràdio barata i posar-me-la els vespres. Perquè sé que, si continua així, pararé boja. Em poso paper de vàter a les orelles i m'ajec a l'escuma».

«Ajeure'm a l'escuma» era una manera secreta de referir-me al flaca-flaca autoadministrat.

Em masturbava molt, llavors, però era discreta, i molt reticent a posar per escrit les meves fantasies onanistes. Una pruija de decència que ara s'ha esvaït del tot. M'estirava al matalàs d'escuma de sobre del somier-plataforma que ha-

via creat amb uns quants caixons de taronges que havia trobat pel carrer i un tauló de conglomerat tallat a mida i em generava un amant a mida, la meva mà es convertia en la d'ell o ella, depenent de la predilecció del moment, i em retorçava i em cargolava i panteixava als llençols que la mare m'havia comprat al Sears mentre un desconegut amb brins de cabells negres al front, uns malucs finíssims i un cul bonic i rodó entrava al meu compartiment del tren que anava de Berlín a París, es despullava a terra, per sota d'on era jo, i reptava fins a la meva llitera, la de dalt, em premia les espatlles contra aquell llit tan dur i em mirava intensament, i llavors jo m'adonava que el llavi de dalt li lluïa, perquè al tren hi feia calor, i tot d'un plegat ell em tombava i em follava des de darrere, i m'encantava, o bé una noia rossa amb aire de Marilyn Monroe se m'eixarrancava a sobre al mateix compartiment i es descordava lentament la brusa mentre el vagó es bressolava sobre les vies i el xiulet sonava, i llavors jo l'empenyia, la posava de bocaterrosa i li abaixava les calces i contemplava la bellesa d'aquell cul prodigiós i, en una posició o una altra li passava el dit pel clítoris fins que ella es corria i jo em corria —tothom es corria— a vegades tots tres ens corriem alhora, a cor, els dies que m'havia decantat per un trio. Interpretava tots els papers. Era home i era dona. Era la dona amb l'home i de vegades l'home amb la dona i després altre cop la dona amb la dona. No em costa gens recordar-les, aquestes fantasies masturbatòries, perquè han quedat estranyament fixades. La resta de mi ha madurat i canviat. Ara soc una gata vella i sàvia, i el dolor i la comprensió que donen els anys m'han fet més lleugera, però les gimnàstiques eròtiques que es produïen aleshores al meu cap són notablement idèntiques a les que hi tinc ara.

La fantasia sexual és una màquina, no un organisme. Conserve la flaca pel sexe als trens. Deu ser cosa del ritme.

«Escriure un llibre és com cantussejar una cançó; però ha de ser una melodia que dugueu a dins, senyora, i tant és si l'entoneu amb veu greu o aguda». Tenia aquesta citació de *Vida i opinions de Tristram Shandy, home de llinatge* enganxada a la paret de sobre la taula a tall d'inspiració i recordatori punyent que no hi ha una única mena de novel·la. Com deia la meva tia àvia Irma: «Hi ha gent per a tot».

Vaig mirar la bústia del pis 2C a l'entrada de l'edifici i només hi vaig trobar el nom L. Brite. La L devia ser de Lucy: Lucy Brite. Era un nom bonic, que podia correspondre a una dona bonica, per trista que fos. Brite era un nom ple d'associacions, feia pensar en la llum del sol, però també en aquells somriures dels anuncis de pasta de dents tan blancs que t'obliguen a parpellejar, la sensació exactament contrària a la que la meva veïna em transmetia a través de la paret. A més a més, també existeix la refulgència metafòrica, com quan parlem de la brillantor intel·lectual d'una persona o parlem d'idees lluminoses i les plasmem amb una bombeta sobre el cap d'algú, envoltada per unes ratlletes que els espectadors han d'interpretar com a rajos. El nom em va inspirar, i vaig fer un petit dibuix d'una Lucy imaginària brillant en la foscor de la seva pena. Un dibuix que havia oblidat, també, fins que el vaig trobar casualment al meu vell quadern.